

Einleitung

1. Die Kartenbearbeiter von Band II 11

2. Methodisches 11

3. Kartierungsgrundsätze 11

3.1. Die Symbole 11

3.1.1. Gemeinsame Symbole aller ADT-Bände..... 11

3.1.2. Prinzipien der Symbolvergabe 11

3.1.3. Zusatzzeichen 11

3.2. Kartentypen 12

3.2.1. Einfache Karten 12

3.2.2. Karten mit Zusatzinformationen 12

3.2.3. Komplexe Karten 12

4. Legenden 12

4.1. Farbkonzept 12

4.2. Anordnung der Laute 12

5. Kommentare 13

5.1. Vernachlässigte Belege 13

5.2. Nicht kartierte Belege 13

6. Erläuterung der Lautschrift adetes 14

6.1. Vokale 14

6.2. Konsonanten 14

6.3. Diakritika 14

7. Exploratoren 15

8. Abkürzungen und Interpunktion 15

9. Zitierte Literatur 15

Shrnuti

Tschechische Zusammenfassung 16

1. Kurzvokal a

Einführung 19

Karte 1 (MR)

Mhd. a vor b in Gabel 20

Karte 2 (MR)

Mhd. a vor b in Hafer 22

Karte 3 (MR)

Mhd. a vor d in laden 24

Karte 4 (MR)

Mhd. a vor g in sagen u. Wagen 26

Karte 5 (MR)

Mhd. a vor g in Tag u. Tage 28

Karte 6 (MR)

Mhd. a/e vor pf in Apfel u. Äpfel 30

Karte 7 (MR)

Mhd. a vor tz in Katze 32

Karte 8 (MR)

Mhd. a vor s in Gras 34

Karte 9 (MR)

Mhd. a vor sch in Flaschen 36

Karte 10 (MR)

Mhd. a vor ch in Bach u. Dach 38

Karte 11 (MR)

Mhd. a vor ch in backen u. (mit)machen 40

Karte 12 (MR)

Mhd. a vor zz in Wasser 42

Karte 13 (MR)

Mhd. a vor mhd. ht in acht u. Nacht 44

Karte 14 (MR)

Mhd. a vor mhd. hs in Flachs 46

Karte 15 (DN/MR)

Mhd. a vor n(t) in Zahn 48

Karte 16 (DN)

Mhd. a vor n in Mann 50

Karte 17 (DN)

Mhd. a vor ng in lange 52

Karte 18 (DN)

Mhd. a vor nk in Bank 54

Karte 19 (DN)

Mhd. a vor ns in Gans 56

Karte 20 (MR)

Mhd. a + l in mahlen u. schmal 58

Karte 21 (MR)

Mhd. a + l in Stall 60

Karte 22 (MR)

Mhd. a + l in kalt 62

Karte 23 (MR)

Mhd. a + l in Schwalben 64

Karte 24 (MR)

Mhd. a + l in Salz 66

Karte 25 (MR)

Mhd. a + r in Farbe 68

Karte 26 (MR)

Mhd. a + r in scharf 70

Karte 27 (MR)

Mhd. a + r in Garten 72

Karte 28 (MR)

Mhd. a + r in Bart 74

Karte 29 (MR)

Mhd. a + r in Pfarrer 76

Karte 30 (MR)

Mhd. a bzw. e + r in Arbeit 78

2. Umlaut zu Kurzvokal a

2.1. Umlautung überwiegend erfolgt

Einführung 81

Karte 31 (MR)

Mhd. e vor tt in Bett 82

Karte 32 (MR)

Mhd. e vor ck in Stecken u. stecken 84

Karte 33 (MR)

Mhd. e bzw. ä vor ck in Bäcker 86

Karte 34 (MR)

Mhd. e bzw. ä vor sch in Wäsche 88

Karte 35 (DN)

Mhd. e vor nk in denken 90

Karte 36 (DN)

Mhd. e vor nn in Tenne 92

Karte 37 (MR)

Mhd. e + l in erzählen 94

Karte 38 (MR)

Mhd. e + l in Hölle u. Pelz 96

Karte 39 (MR)

Mhd. e + l in zwölf 98

Karte 40 (MR)

Mhd. e + r in Erdbeere(n) 100

Karte 41 (MR)

Mhd. e + r in fertig 102

Karte 42 (MR)	
Mhd. <i>e</i> + <i>r</i> in <i>Kerze</i>	104
Karte 43 (MR)	
Mhd. <i>e</i> bzw. <i>ä</i> + <i>r</i> in <i>Ärmel</i>	106
Karte 44 (DN/MR)	
Mhd. <i>e</i> vor <i>m</i> in <i>Hemd</i>	108
Karte 45 (MR)	
Mhd. <i>e</i> + <i>r</i> in <i>Herbst</i>	110

2.2. Umlautung oft nicht erfolgt

Einführung	113
Karte 46 (MR)	
Mhd. <i>e</i> bzw. <i>ä</i> vor <i>g</i> in <i>Wägen</i>	114
Karte 47 (MR)	
Mhd. <i>e</i> bzw. <i>ä</i> vor <i>s</i> in <i>Gläslein</i>	116
Karte 48 (MR)	
Mhd. <i>ä</i> bzw. <i>e</i> vor <i>zz</i> in <i>Fässlein</i>	118
Karte 49 (MR)	
Mhd. <i>e</i> vor mhd. <i>ht</i> in <i>Nächte</i>	120
Karte 50 (MR)	
Mhd. <i>e</i> bzw. <i>ä</i> + <i>l</i> in <i>schmäler</i>	122
Karte 51 (MR)	
Mhd. <i>e</i> bzw. <i>ä</i> + <i>l</i> in <i>Kälblein</i>	124
Karte 52 (MR)	
Mhd. <i>e</i> bzw. <i>ä</i> + <i>l</i> in <i>kälter</i>	126
Karte 53 (MR)	
Mhd. <i>e</i> bzw. <i>a</i> + <i>l</i> in <i>Halme</i>	128
Karte 54 (MR)	
Mhd. <i>e</i> bzw. <i>ä</i> + <i>l</i> in <i>Ställe</i>	130
Karte 55 (DN/MR)	
Mhd. <i>e</i> bzw. <i>a</i> vor <i>n(d)</i> in <i>Zähne</i>	132
Karte 56 (DN)	
Mhd. <i>e</i> bzw. <i>a</i> vor <i>nn</i> in <i>Männer</i>	134
Karte 57 (DN)	
Mhd. <i>e</i> bzw. <i>a</i> vor <i>nk</i> in <i>Bänklein</i>	136

3. Kurzvokal germanisches *ë*

Einführung	139
Karte 58 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>b</i> in <i>Leben</i>	140
Karte 59 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>g</i> in <i>Regen</i>	142
Karte 60 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>ck</i> in <i>Fleck</i>	144
Karte 61 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>g</i> in <i>Weg</i> u. <i>Wege</i>	146
Karte 62 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>s</i> in <i>lesen</i>	148
Karte 63 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>sch</i> in <i>dreschen</i>	150
Karte 64 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>ch</i> in <i>brechen</i>	152
Karte 65 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>ch</i> in <i>Blech</i>	154
Karte 66 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>h(e)n</i> in <i>zehn</i>	156
Karte 67 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor mhd. <i>ht</i> in <i>Knecht</i>	158
Karte 68 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor mhd. <i>hs</i> in <i>sechs</i>	160
Karte 69 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>st</i> in <i>gestern</i> u. <i>Schwester</i>	162
Karte 70 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>tt</i> in <i>Wetter</i>	164
Karte 71 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>zz</i> in <i>essen</i>	166
Karte 72 (DN)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>m</i> in <i>Bremse</i>	168

Karte 73 (DN/MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>n</i> in <i>lehnen</i>	170
Karte 74 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> + <i>l</i> in <i>Mehl</i>	172
Karte 75 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> + <i>l</i> in <i>Geld</i>	174
Karte 76 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> + <i>l</i> in <i>gelb</i>	176
Karte 77 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> + <i>l</i> in <i>Keller</i>	178
Karte 78 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> + <i>r</i> in <i>der</i>	180
Karte 79 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> + <i>r</i> in <i>Berg</i>	182
Karte 80 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> + <i>r</i> in <i>Kirsche</i>	184
Karte 81 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> + <i>r</i> in <i>Ferse</i>	186
Karte 82 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> + <i>r</i> in <i>Gerste</i>	188
Karte 83 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> + <i>r</i> in <i>Kern</i>	190
Karte 84 (MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>g</i> in <i>regnen</i>	192
Karte 85 (DN/MR)	
Mhd. <i>ë</i> vor <i>g</i> in <i>Sense</i>	194

4. Kurzvokal *i*

Einführung	197
Karte 86 (MR)	
Mhd. <i>i</i> vor <i>b</i> in <i>Zwiebel</i>	198
Karte 87 (MR)	
Mhd. <i>i</i> vor <i>pp</i> in <i>Rippe</i>	200
Karte 88 (MR)	
Mhd. <i>i</i> vor <i>s</i> in <i>Wiese</i>	202
Karte 89 (MR)	
Mhd. <i>i</i> vor <i>st</i> in <i>Mist</i>	204
Karte 90 (MR)	
Mhd. <i>i</i> vor <i>sch</i> in <i>Tisch</i> u. <i>Tische</i>	206
Karte 91 (MR)	
Mhd. <i>i</i> vor <i>sch</i> in <i>Fisch</i> u. <i>Fische</i>	208
Karte 92 (MR)	
Mhd. <i>i</i> vor <i>ch</i> in <i>mich</i>	210
Karte 93 (MR)	
Mhd. <i>i</i> vor mhd. <i>ht</i> in <i>nicht</i>	212
Karte 94 (DN/MR)	
Mhd. <i>i</i> vor <i>n</i> in <i>Schienbein</i>	214
Karte 95 (DN/MR)	
Mhd. <i>i</i> vor <i>nd</i> in <i>binden</i>	216
Karte 96 (DN/MR)	
Mhd. <i>i</i> vor <i>nd</i> in <i>Kind</i> u. <i>Kinder</i>	218
Karte 97 (DN/MR)	
Mhd. <i>i</i> vor <i>nk</i> in <i>trinken</i>	220
Karte 98 (MR)	
Mhd. <i>i</i> + <i>l</i> in <i>viele</i>	222
Karte 99 (MR)	
Mhd. <i>i</i> + <i>l</i> in <i>Brille</i>	224
Karte 100 (MR)	
Mhd. <i>i</i> + <i>l</i> in <i>Milch</i>	226
Karte 101 (MR)	
Mhd. <i>i</i> + <i>l</i> in <i>Bild</i> u. <i>Bildlein</i>	228
Karte 102 (MR)	
Mhd. <i>i</i> + <i>r</i> in <i>Hirn</i>	230
Karte 103 (MR)	
Mhd. <i>i</i> + <i>r</i> in <i>Wirt</i> u. <i>Wirtin</i>	232

Karte 104 (MR)	
Mhd. <i>i</i> + <i>r</i> in <i>Kirche</i>	234
Karte 105 (MR)	
Mhd. <i>i</i> vor <i>gen</i> in <i>liegen</i>	236
Karte 106 (MR)	
Mhd. <i>i</i> vor <i>ben</i> in <i>sieben</i>	238

5. Kurzvokal o

Einführung	241
Karte 107 (MR)	
Mhd. <i>o</i> vor <i>b</i> in <i>oben</i>	242
Karte 108 (MR)	
Mhd. <i>o</i> vor <i>d</i> in <i>Boden</i>	244
Karte 109 (MR)	
Mhd. <i>o</i> vor <i>g</i> in <i>Vogel</i>	246
Karte 110 (MR)	
Mhd. <i>o</i> vor <i>g</i> in <i>gezogen</i>	248
Karte 111 (MR)	
Mhd. <i>o</i> vor <i>pf</i> in <i>Kopf</i>	250
Karte 112 (MR)	
Mhd. <i>o</i> bzw. <i>u</i> vor <i>t</i> in <i>Dotter</i>	252
Karte 113 (MR)	
Mhd. <i>o</i> vor <i>ck</i> in <i>Glocke</i>	254
Karte 114 (MR)	
Mhd. <i>o</i> vor <i>v</i> in <i>Ofen</i>	256
Karte 115 (MR)	
Mhd. <i>o</i> vor <i>ff</i> in <i>gesoffen</i>	258
Karte 116 (MR)	
Mhd. <i>o</i> vor <i>s</i> in <i>Hose</i>	260
Karte 117 (MR)	
Mhd. <i>o</i> vor <i>sch</i> in <i>gedroschen</i>	262
Karte 118 (MR)	
Mhd. <i>o</i> vor <i>ch</i> in <i>kochen</i>	264
Karte 119 (MR)	
Mhd. <i>o</i> vor <i>ch</i> in <i>Loch</i>	266
Karte 120 (MR)	
Mhd. <i>o</i> vor mhd. <i>ht</i> in <i>Tochter</i>	268
Karte 121 (MR)	
Mhd. <i>o</i> vor mhd. <i>hs</i> in <i>Ochse</i>	270
Karte 122 (DN/MR)	
Mhd. <i>o</i> bzw. <i>u</i> vor <i>m</i> in <i>genommen</i>	272
Karte 123 (DN/MR)	
Mhd. <i>o</i> bzw. <i>u</i> vor <i>n</i> in <i>donnern</i>	274
Karte 124 (DN/MR)	
Mhd. <i>o</i> bzw. <i>u</i> vor <i>n</i> in <i>Donnerstag</i>	276
Karte 125 (DN/MR)	
Mhd. <i>o</i> vor <i>n</i> in <i>Honig</i>	278
Karte 126 (MR)	
Mhd. <i>o</i> + <i>l</i> in <i>voll</i>	280
Karte 127 (MR)	
Mhd. <i>o</i> + <i>l</i> in <i>Holz</i>	282
Karte 128 (MR)	
Mhd. <i>o</i> + <i>r</i> in <i>Tor</i>	284
Karte 129 (MR)	
Mhd. <i>o</i> + <i>r</i> in <i>Korb</i>	286
Karte 130 (MR)	
Mhd. <i>o</i> + <i>r</i> in <i>gestorben</i>	288
Karte 131 (MR)	
Mhd. <i>o</i> + <i>r</i> in <i>morgen</i>	290
Karte 132 (MR)	
Mhd. <i>o</i> + <i>r</i> in <i>Dorf</i>	292
Karte 133 (MR)	
Mhd. <i>o</i> + <i>r</i> in <i>Horn</i> u. <i>Korn</i>	294

6. Kurzvokal ö

Einführung	297
Karte 134 (MR)	
Mhd. <i>ö</i> vor <i>pf</i> in <i>Köpfe</i>	298
Karte 135 (MR)	
Mhd. <i>ö</i> vor <i>d</i> in <i>Knödel</i>	300
Karte 136 (MR)	
Mhd. <i>ö</i> bzw. <i>o</i> vor <i>g</i> in <i>Vögel</i>	302
Karte 137 (MR)	
Mhd. <i>ö</i> vor <i>sch</i> in <i>Frösche</i>	304
Karte 138 (MR)	
Mhd. <i>ö</i> bzw. <i>o</i> vor <i>l</i> in <i>Öl</i>	306
Karte 139 (MR)	
Mhd. <i>ö</i> bzw. <i>o</i> + <i>r</i> in <i>Wörtlein</i>	308
Karte 140 (MR)	
Mhd. <i>ö</i> + <i>r</i> in <i>Körblein</i>	310
Karte 141 (MR)	
Mhd. <i>ö</i> bzw. <i>o</i> + <i>r</i> in <i>Hörnlein</i>	312

7. Kurzvokale u/ü

Einleitung und Einführung	315
Karte 142 (AD)	
Mhd. <i>u</i> vor <i>hs</i> in <i>Fuchs</i>	316
Karte 143 (AD)	
Mhd. <i>u</i> vor <i>z</i> in <i>Nuß</i>	318
Karte 144 (AD)	
Mhd. <i>u</i> vor <i>r+m</i> in <i>Kirchturm</i>	320
Karte 145 (AD)	
Mhd. <i>u</i> vor <i>rh/rch</i> in <i>durch</i>	323
Karte 146 (AD)	
Mhd. <i>ü</i> vor Liquid <i>r</i> in <i>Tür</i>	324
Karte 147 (AD)	
Mhd. <i>u</i> vor Nasal in <i>Sohn</i>	326
Karte 148 (AD)	
Mhd. <i>u</i> vor gedecktem Nasal in <i>umsonst</i> ...	328
Karte 149 textlich	
Mhd. <i>u</i> vor gedecktem Nasal in <i>Hund</i>	329
Karte 150 (AD)	
Mhd. <i>ü</i> vor Nasal in <i>fünf</i>	330
Karte 151 (AD)	
Mhd. <i>u</i> vor Nasal <i>m</i> in <i>Sommer</i>	332
Karte 152 (AD)	
Mhd. <i>u</i> vor <i>b</i> in <i>Stube</i>	334
Karte 153 (AD)	
Mhd. <i>ü</i> vor <i>l</i> in <i>Mühle</i>	336
Karte 154 (AD)	
Mhd. <i>u</i> vor Nasal in <i>unten</i>	338
Karte 155 (AD)	
Mhd. <i>u</i> vor <i>n</i> in <i>uns</i> / <i>unsere</i>	340
Karte 156 (AD)	
Mhd. <i>u/ü</i> vor <i>ck</i> in <i>drücken</i>	342
Karte 157 (AD)	
Mhd. <i>u</i> vor <i>r+z</i> in <i>kurze Haare</i>	344
Karte 158 (AD)	
Mhd. <i>ü</i> vor <i>zz</i> in <i>Schlüssel</i>	346
Karte 159 (AD)	
Mhd. <i>u/ü</i> vor Liquid <i>l</i> in <i>hölzern</i>	348
Karte 160 (AD)	
Mhd. <i>u/ü</i> vor <i>ck/gg</i> in <i>zurück</i>	350

Anhang

Erhebungsorte	353
---------------------	-----